

Ambassadeur te Washington (Van Roijen) aan minister van Buitenlandse Zaken (Stikker), 13 dec. 1950

Tegelijk met ontvangst van Uw 468 werd het verzoek ontvangen van Scott om te komen praten over hetzelfde onderwerp. Scott zette uiteen dat onze demarche en aide-mémoire van 20 November onderwerp had uitgemaakt van zorgvuldige bespreking. Men was het met ons eens geweest dat plotselinge opheffing van de UNCI toen d.w.z. vlak na de Ambonzaak, de indruk zou hebben gemaakt van zich neerleggen bij de schending van hetzelfde beschikkingsrecht. Indien de UNCI echter na enig tijdsverloop op een logisch lijkend ogenblik werd opgeheven, zou deze implicatie niet meer aanwezig zijn. Met betrekking tot de repatriëring van het voormalig KNIL was de machinerie thans met behulp van de UNCI in werking gesteld, zodat haar medewerking terzake niet meer nodig was.

Inzake Nieuw-Guinea tenslotte meende men dat de UNCI moeilijk een rol zou kunnen spelen aangezien Australië daarbij zelf partij was.

Op grond van bovenstaande overwegingen achtte men geen taak meer voor de UNCI weggelegd en haar opheffing op een logisch en spoedig ogenblik gewenst. Het meest voor de hand liggend ogenblik voor opheffing achtte men een jaar na het inwerkingtreden van de RTC, derhalve 27 December 1950.

Cochran had in deze geest Natsir benaderd die echter niet zoals men verwacht had, onmiddellijk met het denkbeeld accoord was gegaan, doch nader antwoord had toegezegd. Australië en België hadden blijk gegeven momenteel nog niet voor opheffing te voelen.

Onzerzijds werd opgemerkt dat een opheffing over 14 dagen evenzeer als plotseling moest worden bestempeld, als wat Australië destijds had voorgesteld. De 3 argumenten genoemd in Uw 468 werden nogmaals uiteengezet, onder opwijzing dat de taak van de UNCI op elk van deze 3 gebieden op 27 December nog zeker niet als afgelopen kon worden beschouwd. Bovendien werd gewezen op de precaire positie waarin de Nederlanders in Indonesië met het oog op de Nieuw-Guineazaak toch al reeds verkeerden, welke situatie voor de Westerlingen in Indonesië in het algemeen na de nederlaag in Korea ongetwijfeld nog gevaarlijker was geworden en allerhande explosieve mogelijkheden inhield zoals gedemonstreerd was door de uitbarstingen in Singapore. Ook tegen dergelijke gevaren kon de aanwezigheid van de UNCI preventief werken. Tenslotte werd betoogd dat ook wij inzagen dat de werkzaamheid van de UNCI op een redelijk ogenblik diende af te lopen, doch dat dit ogenblik op 27 December zeker nog niet gekomen was. Op de vraag van Scott of wij een ander ogenblik zagen dat meer in de rede lag, leek het nuttig als een aan de Nederlandse Regering gesuggereerd en door haar weliswaar niet aanvaard, maar ook niet onmiddellijk verworpen tijdstip te noemen het ogenblik van vertrek van de laatste KL in Maart of April 1951.

Op een desbetreffende vraag verduidelijkte Scott dat het doel van zijn uiteenzetting was de opvatting van de Amerikaanse Regering terzake aan de 4 andere betrokken partijen kenbaar te maken met de bedoeling tot een gemeenschappelijk aanvaardbare datum te geraken. Hij wekte de indruk dat het State Department wellicht geneigd was het standpunt opnieuw te overwegen in het licht van de 2 door ons nieuw aangevoerde argumenten, te weten het toegenomen gevaar voor de Westerlingen in Indonesië na Korea en Singapore, en de geopperde alternatieve datum in de naaste toekomst. Als de beste weg om op een zodanige heroverweging aan te dringen, adviseerde hij dit te doen bij de Amerikaanse Ambassade in Den Haag, die gisteren opdracht ontving aan U het standpunt als hierboven uiteen te zetten. Teneinde de kans op aanvaarding door het State Department zo groot mogelijk te maken, adviseerde hij een alternatieve datum te suggereren zo dicht mogelijk bij die van 27 December.